

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sacra Veterum Temporum Uti Et Evangelica, Ac
Apostolica Historia**

Steinhart, Franz

Ingolstadii, 1734

VD18 90104692

Isaac.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62332)

Abraham in senectate bona & plenus dierum demum moritur; cum prius quoddam quasi testamentum fecisset, & datâ aliqua Ismaëli & filiis ex Cetura genitis portione, omnium bonorum suorum hæredem Isaacum constituisset. *Gen. 25. v. 5. & 6.*

Isaac.

Isaac & Ismaël, ubi Patrem in spelunca duplici prope Hebron sepelierunt, iste in Arabiam, ille in Bersabeam rediit. Sed quod ob præteritam Ibi sterilitatem magnam annonæ inopiam pateretur, se suosque in Ægyptum tantisper transferre ipse qui dem cogitavit. Verùm Dominus istud noluit, iussitque eum migrare in agrum Geraræ vicinum; simulque ipsi etiam eas promissiones confirmavit, quas toties Patri suo fecerat. Porro cum illuc venisset, ipse quoque Rebecam in iis partibus suam esse sororem credi voluit, timens, ne aliàs interficeretur propter ejus pulchritudinem. At non diu latuit simulatio; cum enim Rex Abimelech, qui Patri successerat, Isaacum maritali licentia cum Rebecca jocantem de fenestra conspexisset, facilè uxorem esse intellexit, ac veritatem rei postea ab ipso Isaaco cognovit, contentus tamen cum amicè solùm corripuisse.

Demum etiam post exactos quadringentos sexaginta quatuor annos moritur Heber. Quid ab eo quinque penè sæculis, quibus vixit, gestum sit, ignoratur. Illud scitur, fuisse Prophetam, & per nomen Phaleg, filio suo impositum, linguarum ac populorum divisionem prædixisse; fuit quoque magno apud Posteros pretio, qui accepto ab ipso Hebræorum nomine deinceps gloriabantur. Certè Moses Abraamum ipsum Hebræum, cum Patriarcham Josephum & omnes universè Jacobi posteros Hebræos appellat, nato licèt jam dudum Israëlitarum cognomine.

Interea in agro Gerariensî familia Isaaci opesque vehementer crescebant. Quæ res magnam ei invidiam confluxit apud Gerarienses, ita ut ipsi omnes puteos, tot gregibus necessarios obstruerent. Et Rex Geraræ ipse eidem non est veritus dicere: *Recede à nobis, quoniam potentior factus es nobis valde.* Itaque decellit ex illo agro orientem versùs ad torrentem &

D 2

vallem

Isaac ex Bersabea in vicinum Geraræ agrum migrat. *G. 26.*

An. 2187.

Heber. moritur. *G. 11. v. 16. & 17.*

Isaac redit in Bersabeam & cum Abimelech fœdus init. *G. 26.*

vallem Geraræ. Sed & hinc brevè migrare coactus est ob iniquitatem pastorum in eâ valle, aquam puteorum suam esse contendentium. Rediit ergo in Bersabeam; ubi apparuit ei Dominus consolans ipsum & renovans promissiones factas Abraham. Isaac verò erexit altare & *invocavit Nomen Domini*. Non multò post Abimelech animadvertens cum Isaac esse Dominum, illuc profectus non modò amicitiam, sed & fœdus inire quæsit, in quod Isaac pro innata mansuetudine nuperæ injuriæ oblitus etiam consensit & hospitem convivio excepit.

Esau vendit primogenitum & uxores Chananeas dicit. G. 25. à v. 25. & G. 26. v. 34. & G. 27. v. 46.

Cùm Esau & Jacob nascerentur, prior egressus est Esau, deinde Jacob plantam fratris manu tenens. Adulti in diversa studia ferebantur. Primogenitus Esau rufus & totus in morem pellis hispidus, naturâ ferocior atque ingenio agresti ruri ac venatione delectabatur. Jacob mitis ingenioque facilis animò potius excolendo quàm exercendo corpore occupabatur, domi seu in tabernaculis assiduus. Pater amabat Esau, eò quòd de venationibus illius vesceretur. Et Rebecca diligebat Jacob. Accidit, ut Esau omnino lassus aliquando ruri rediret, videretque pulmentum, quod è lentibus coxerat Jacob. Avidus cibi Esau rogat, sibi quoque det de coctione hac rufa. Jacob jam diu intentus in occasionem primogenituræ in se transferendæ, quam sibi divinitus destinatam à Matre didicerat, annuit, si sibi Jus Primogenituræ juratò cederet. Juravit, & cessit imprudens, quasi parvi pendenda esset Primogenitura, quæ tamen tam insignia Jura annexa habebat, ut duplicem portionem in hæreditate: benedictionem à parentibus morientibus: dominium quoddam in cæteros fratres; hinc postea Isaac dixit Jacobo: Esto Dominus fratrum tuorum, aliæque Jura ejusmodi. Sed longè pejus sibi consuluit, cum nunc quadragenarius alienigenarum sese affinitatibus implicaret. Duas enim uxores Hethæas ex genere Chanaan duxit inconsultis sine dubio parentibus; & filias Heth deinceps obliquè solum aspicientibus. *Gen. 26. v. 34.*

Jacob Fratri benedictionem paternam præripit. G. 27.

Cùm Jacob Jus primogenituræ jam antea sibi vendicasset, nunc Fratri etiam paternam benedictionem præripit. Esau quoddam die foràs egresso, ut ex venatione gratum aliàs Patri pulmentum coqueret; Rebecca, quæ ex illa Domini sibi facta promissione *major serviet minori* didicerat, Jus primogenito debitum divina dispensatione ad Jacobum fuisse translatum, ex hædina

dina carne novit eâ arte præparare cibum, ut sapor non differret à pulmento ex ferinâ desiderato, quod dum Jacob à Matre subornatus caliganti seni apponit, simulque vestibus ac hœdinis pellibus in collo ac manibus tectus pilosum Esau refert solâ voce suspectus; eidem Isaac velut Primogenito bene precatur, in speciem deceptus, re autem vera divina executus consilia.

Hinc verò natum est ingens odium Esau in Jacobum, adeò quidem ut cogitaret fratri necem inferre, cum primùm Pater mortuus esset, quod brevi fore videbatur. Mater dilecti filii periculò territa fugam ei suadet ad Laban fratrem suum; quod consilium cum etiam Patri placuisset, ac datam Jacobo benedictionem intellectâ totâ, quam uxor luserat, probatâque scena iterâisset; Jacob in Mesopotamiam profectus est tum fratris iram vitaturus, tum uxorem accepturus de cognatione suâ. Hactenus enim licet septuaginta septem annos natus rarâ profectò contentiâ cœlebs erat; cum Esau jam multos ex uxoribus suis liberos suscepisset.

Dum magnis itineribus Haran petit, Solis occasu, & tenebris quodam die citiùs oppressus est, quàm ut posset in oppidum aliquod divertere. Ergo sub Dio idoneum quieti locum capit, lapidemque vice pulvilli capiti subjicit. Dormiens celebrem illam scalam mysteriisque plenissimam vidit, quæ Cœlum terræ, divinitatem humanitati in Messie personâ conjungebat. Angeli per eam ascendebant & descendebant; & Dominus innixus scalæ ei dicebat: *Ego sum Dominus DEus Abraam Patris tui & DEus Isaac. Terram, in quâ dormis, tibi dabo & semini tuo. Erisque semen tuum quasi pulvis terra: & benedicentur in te & in semine tuo cunctæ tribus terra.* Evigilans Jacob pavensque quàm terribilis est, inquit, locus iste! verè non est hic aliud nisi domus DEI & porta Cali. Surgensque lapidem in divinæ visionis monumentum erexit, ut ex eâ peregrinatione reversus ibi DEum iterum honoraret.

Inde progressus reliquum iter septem ferè diebus confecit, Haranque pervenit. Propositâ adventûs sui causâ Labanum à suis votis haud alienum invenit, quibus Rachelem natu minorem filiam in uxorem petierat, & quòd inops rerum ac penè nudus adesset, famulatum offert locò munerum. Sponsalibus ita con-

Jacob fugit fratrem & abit in Mesopotamiam. G. 27. à v. 41. & G. 28. à v. 1.

In via videt scalam mirabilem. G. 28. à v. 11.

Contrahit sponsalia cum Rachele. G. c. 29. à v. 20.

tractis nuptiæ congressusque maritalis integro septennio differuntur.

Ex Rachele
Josephum, ex
Lia & duabus
ancillis alios
undecim li-
beros suscipit
G. c. 29. à v.
23. & G. c. 30.

Evolutis septem annis celebratæ sunt nuptiæ cum Rachele & convivium cum multa amicorum frequentia. At nocte Laban natu majorem, quam habebat filiam, Liam nomine, Racheli substituit, quam fraudem cum Sponsus illucescente primùm die advertisset, perfidiam Socero exprobravit; cui tamen mox acquievit, postquam Laban ei utramque in uxorem obtulit, Liam quidem jam nunc per mutuum consensum, Rachelem verò post septimum à convivio diem eâ lege satis durâ, ut septem alios adhuc annos famularetur. Itaque post septem dies etiam Rachelem habuit uxorem; cui Laban dedit ancillam, sicut antea Liæ dederat Zelpham. Atque ex quatuor his sceminis Jacob intra septem annos genuit duodecim liberos: septem de Lia, unum de Rachele, & quatuor de duabus ancillis. Ex Lia nempe nati sunt Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isachar, Zabulon, & Dina filia. Ex Bala Dan & Nephtali. Ex Zelpha Gad & Aser. Ultimo septennii anno tandem etiam Rachelem miseratus Dominus fecundam reddidit, eaque peperit Josephum.

An. 2198.
Diocesum
molitur, sed
retinetur.
G. 30. à v. 25.

Jacob post quatuordecim annorum famulatum ad Patrem redire desiderans (Mater Rebecca interea jam obierat) à Socero retinetur rogaturque apud se maneat pro mercede quidem deinceps, quam sibi statuisset. Assensit denique hoc pacto: daret sibi pascendas unius coloris oves; ex his maculoso vellere nascituræ ad se pertinerent, unius & ejusdem coloris essent Labani. Acceptâ conditione Jacob hoc artificio usus est: Virgas detracta per circulos cortice fecit ex viridi & albo discolors, easque posuit in canalibus, ubi adaquabantur greges. Oves igitur dum virgas, cum ex arietibus conciperent, in oculis habent, varios & maculosos foetus suo tempore pariebant, factumque est, ut sic plurima & optima quæque pecora Jacobo nascerentur, pauca cætera Laban acciperet. Quod iste animadvertens mutato pacto voluit, ut deinceps unius coloris oves Jacobi, variæ suæ essent. Sed & sic Jacob felicior fuit, ditatusque est ultra modum, & habuit greges multos, ancillas & servos, camelos & asinos; quos scilicet emit ex pretio venditarum ovium, quæ subinde sub suâ suorùmque manu multiplicabantur.

Cùm

Cum fortè Laban ad tondendas oves suas tridui itinere distantes profectus esset, Jacob occasione utendum ratus è Mesopotamia in Patriam clam Socero, quem viginti omnino annis sibi parùm æquum expertus esset, hortante etiam Domino, redire statuit. Communicatò igitur uxoribus consiliò cum tota familia ac gregibus se in viam dat. Transito Euphrate jam ad montem Galaad pervenerat, cum ecce Laban cum aliquot suorum fugientes intra septem dies assequitur. Verùm, quòd à DEO prohiberetur, nihil eidem mali inferre potuit; sed potiùs sancito amicitiae fœdere in Haran reversus est, id solùm ægrè ferens, quòd inter excussa diligenter impedimenta non invenisset Deos suos, seu parva Idola, quæ Rachel surripuerat, iisque nunc, menstrua callidè simulans, insidebat.

Isto periculo defunctus magis timebat fratrem Esau, quem ut desiniret, misit nuncios in terram Edom sive Idumæam, ubi habitabat, honoris causâ, qui fratrem suo nomine salutarent, deque rerum suarum statu edocerent. Qui cum retulissent, Esau venire cum quadringentis viris armatis, magis consternatus, propitiatò sibi precibus DEO fratrem placare satagit muneribus, quæ eodem adhuc die per servos præmisit: capras ducentas, hircos viginti, oves ducentas, & arietes viginti, camelos fœtas cum pullis suis triginta, vaccas quadraginta, & tauros viginti, asinas viginti & pullos earum decem. Intempestâ nocte deinde eo loco, ubi Angelorum aliquot concursu priùs honoratus fuerat, surgens in vado torrentis traduxit totam familiam; quæ dum progreditur, solus ipse remansit ad orandum. Et ecce Angelus viri formam indutus orantem repenti aggreditur, vincere verò adeò non potuit, ut veniente aurora cogeretur etiam rogare Jacobum, ut se dimitteret, fatereturque ipsam se fortiorem, ideòque ipsi Israël nomen tribueret reportatæ victoriæ monumentum. Interea sui satis longè progressi erant, quos tamen, licèt ob nervum in femore ab Angelo læsum claudicans, assecutus est.

Haud multò post videt venientem fratrem viris quadringentis stipatum. Igitur juxta ordinem heri præceptum Zelpha & Bala cum quatuor liberis procedunt. Sequitur Lia cum suis septem. Denique Rachel cum suo Joseph. Ipse autem Jacob antecessit, & adoravit pronus in terram septies. Hanc animi corporisque demissionem admiratus Esau cucurrit obviam Fra-

Fugit cum
Suis G. 31.

Cum Angelo
luctatur, mit-
titque fratri
munera.

G. 32. & 33

Amicè à fra-
tre excipitur
in via.

G. 33. à v. 4.

tri

tri & amplexatus est eum stringé sique collum ejus & osculans flevit. Post varia deinde officia Esau admissis denique muneribus reversus est in terram Edom; Jacob autem venit in locum Socoth, ubi missis ad Patrem muneribus reliquum hunc & sequentem annum commoratus est.

Dina violationem filii ulciscuntur.
G. 34.

Transmisso Jordane migravit in partes Sichimorum, ubi agrum centum agnis redemit, erectoque ad cultum divinum altari octo ferè annis habitavit, ut tamen non raro Bersabeam ad Patrem excurreret. Accidit, ut Dina vicinam urbem, solenne loci illius festum videndi curiositate ingressa, à Filio Principis vi opprimeretur, quod cum illa intoleranter ferret, Princeps dedecori ut remedium afferret, puellam filio suo in sponsam unaque connubiorum & Regionis ipsius communionem expetiit. Filii Jacob in utrumque, si Princeps cum suis circumcisionis ritum admitteret, consentire videbantur. Aquiescit, & toti populo suo circumcisionem persuadet. At Simeon & Levi tertio post die assumptâ servorum turma improvisò in urbem irruentes Principem ac Filium cœterosque ex vulnere circumcisionis ad defensionem invalidos confodiunt, & ingenti cæde ac urbis præda sororis injuriam ulciscuntur.

Jacob migrat in Bethel.
G. c. 35.

Jacob sibi suisque metuens monetur à DEO terrâ illâ excedere & familiam transferre in Bethel, seu locum illum, ubi ante triginta annos in Mesopotamiam fugiens mirabilem illam in somnis scalam viderat. Inter prædam ex urbis depopulatione aliam filii servique multa Deorum simulacra & ornamenta habebant. Hæc igitur prius in detestationem Idololatriæ juxta Terebinthum altè defodit. Deinde vasa colligere jussit ac proficisci. Lapis, quem olim posuerat, interea disjectus fuerat ab hominibus loci Religionem ignorantibus. Ubi igitur illuc pervenit, lapidem iterum erexit Deoque altare statuit. DEUS autem ipsi nomen Israël confirmavit, quo deinceps etiam Posteriores gloriarentur.

Venit cum familia in Hebron ad Patrem. Et Rachel moritur ex partu.

Haud diu ibi commoratus rursus itineri se dedit, ut denique cum tota familia in Hebron ad Patrem accederet, quem solus ipse hætenus subinde inviserat, ejusque in senio & oculorum caligine decumbentis familiam per fidum Procuratorem gubernaverat. Iter istud fuit satis infaustum; nam in viâ versus Bethleem Rachel obiit, cum prius inter magnos dolores Benjaminum
esset

esset enixa. Deinde Ruben dormivit cum Bala non sine ingenti
utique Patris mœrore incestum detestantis.

Ut primum utraque in valle Hebron sese junxit familia, benè
advertit Jacob, terram non sufficere pascendis tot gregibus &
armentis. Quare Pastores cum suis gregibus dimisit in agrum
Sichimorum, unde priori anno fugerat, nixus divinâ contra Si-
chimitas præteritæ cladis adhuc memores protectione. Neque
diu distulit filios quoque Liæ & ancillarum illuc mittere, qui Pa-
storibus præsidio essent, si res postularer, & parentem apud ipsos
repræsentarent.

Cùm aliquanto jam tempore nullum à filiis nuntium acce-
pisset, ad eos Josephum suum ablegavit, renuntiaturum, quo
loco res essent. Porro Josephum, qui tunc expleverat deci-
mum lertum ætatis annum, jam à multo tempore oderant fra-
tres, nec poterant ei quidquam pacificè loqui. Causa odii po-
tissima fuerat, quòd à Parente teneriùs diligeretur, fulgeretque
inter fratres tunicâ polymitâ, diverforum scilicet colorum, ta-
larî, manicatâ, & multis licitâ textâ. Ob quòd cùm ab eis ex
invidia singularis in eum paterni amoris vexaretur, eos de hoc
crimine pessimo apud Patrem accusaverat. Accesserunt & so-
mnia, quæ fratribus puerili simplicitate narrabat. Unum erat:
*Putabam, inquebat, nos ligare manipulos in agro, & quasi
confergere manipulum meum & stare, vestrosque manipulos cir-
cumstantes adorare manipulum meum.* Alias Matre adhuc vi-
vente: *Vidi, inquebat, quasi Solem & Lunam & Stellâs unde-
cim adorare me.* Quæ somnia majoris semper odii fomitem
præbuerunt.

Vix in fratrum conspectum venit, cùm de morte ei infe-
renda consultarunt. Igitur arreptum in profundam ac siccam
cisternam demittunt, fame enecandum. Mutatò autem postea
adnitente Judæ consiliò transeuntibus Ismaëlitis venditus est.
Ab his in Ægyptum deductus Putiphari Magistro militum tra-
ditur; qui cùm per aliquot annos Josephi fidem, obedientiam,
& majorem quàm pro ætate prudentiam notasset, & in rebus
gerendis felicitatem, Juvenem demum omnibus domûs suæ ne-
gotiis præfecit.

Interim fratres ut à se criminis suspicionem averterent tu-
nicam veniti fratris sanguine hædi asperserunt, miseruntque
Sacra Veterum Temp. Histor.

c. 35. v. 27.
v. 19. v. 22.

Misit filios
cum gregi-
bus in Sichim.
c. 37.

Submittit ad
eos Josephum.
Gen. 37.

Fratres Jose-
phum ven-
dunt, qui du-
citur in Ægy-
ptum. G. 37.
à v. 28. & G.
39. à v. 1. ad
7.

Jacob luges
filium. G. 37.
Pa. à v. 31.

E

Pa.

Patri, quò fidem ipsi facerent, filium in via ab aliqua fera devoratum. Et verò credidit Jacob, scisisque vestibus ac indutus cilicio *noluit consolationem accipere.*

Judas & Levi uxores ducunt. G. c. 38. à v. 1. ad 6.

Non diu post Judas Chananzam conjugem Sue nomine duxit. Ex qua ei nati sunt tres filii, Her, Onan & Sela. Levi quoque accepta uxore genuit Gerson, Merari, & Caath, futurum Amrami Patrem, Moysi verò & Aaronis Avum.

Joseph mittitur in carcerem. Gen. c. 39. à v. 6. & c. 40.

In Ægypto Joseph cum non solum apud Dominum suum gratia valeret, sed & ab hujus uxore ut filius diligeretur, amore paulatim depravato, primo adhibebat blanditias, postea autem veste apprehensum ad facinus tantum non compellebat, quod cum, relicto etiam in manu mulieris pallio, detrectasset, illa amorem in odium convertit, eumque apud Maritum attentati adulterii accusat, ac in fidei argumentum pallium ostendit; quibus auditis Putiphar nimium credulus Josephum coniecit in carcerem. Post unum ferè annum in eundem carcerem missi fuerant duo ex aula Regis unus Pincernarum, alter Pistorum Praefectus. Contigit, ut Joseph ambos solito tristiores animadverteret. Causam rogati, ob somnia, quae praeiterita nocte habuissent, se tristes & rerum expectatione suspensos esse fassi sunt; quae cum narraissent, Joseph utriusque somnium, indicante Deo, feliciter dissolvit. Pincernae praedixit fore, ut post tres dies restitueretur in gratiam, porrigatque rursus calicem Pharaoni: Alteri, post tres dies educendum e carcere, ac in cruce suspensum volucris praedam fore; dieque tertio ita contigit. Rogaverat quidem Joseph, ut Pincerna sui apud Pharaonem memor esset: sed ingratus Interpretis sui oblitus est.

Joseph carcere eductus Pharaoni somnium explicat, & fit Prorex. c. 41.

Post duos annos, quam Pincerna carcere solutus erat, ipse Pharaeo quadam nocte somniabat, se juxta Nilum stare; ex quo emergerent septem vaccae pingues, ac pascerentur deinde in locis humentibus atque herbidis remotius à fluminis alveo. Post has totidem alias ascendere sed macie confectas, ac in ipsa ripa tenuem cibum carpere somniabat: demum pingues illas à macilentis fuisse devoratas. Expergefactus Pharaeo rursus dormivit, & vidit alterum somnium materia quidem diversum, significatione autem unum & idem de septem spicis plenis totidemque tenuibus & uredine percussis. Manè Pharaeo somniorum conjectoribus, quae ea nocte vidisset, indicat. At cum nullus esset, qui

qui somnia interpretaretur; demum Pincernarum Praefectus Regi Author est, ut jubeat vocari Josephum, narrans, quae sibi ante biennium ac socio accidissent. Confestim carcere eductus Regi sistitur; à quo cum somnia audivisset, utroque, aiebat, portendi, quae DEUS paulò post in Ægypto esset factururus. Futuros nempe septem magnae ubertatis annos; secuturos deinde totidem steriles, qui cunctam retrò abundantiam veluti absorbeant; geminum porro diversae materiae somnium indicare magnam fore tam copiam quam inopiam pecoris ac frumenti, quibus vita maximè sustentatur. Cùmque etiam consilium suggessisset, quò sterilis septennii calamitati occurreretur; visum est Regi & Optimatibus ipsum Josephum rei frumentariae statim praeficere, ut abundantiae & sterilitatis annos rectè dispenseret. Insuper Rex Spiritu DEI plenum ac sapientià supra humanum fastigium publicè pronuntiavit, auxitque summis honoribus ac prima post suam in Regno dignitate. Denique ipsum honoravit conjugio filiae Sacerdotis Heliopolitae. Hæc in Ægypto.

In valle Hebron autem interea mortuus est Isaac 180. annorum senex & plenus dierum, sepultusque est à filiis Esau & Jacob. Qui cum jam ante quadraginta duos annos ita caligasset, ut Jacobum à fratre non nisi tactu discernere posset, hactenus in densis tenebris vixisse merito existimari potest, rerumque administratione filiis relicta uni DEO cum multa patientia vacasse.

Post mortem Parentis divisus cum Fratre bonis Esau recessit in montem seir, sive in terram Edom, ac Idumæam ab ipso dictam cum tota familia sua & cunctis, quae habere poterat in terra Chanaan. Divites enim erant valde, & simul habitare non poterant præ multitudine gregum. Esau habebat jam tunc ex duabus uxoribus chanaanæis & ex tertiâ Ismaëlis filia, quinque filios. Inter quos primogenitus Eliphat genuit postea filium Amelec, Patrem deinde gentis Amalecitarum. Secundogenitus Esau erat Rahuel, qui postea genuit filium Zara Patrem Iobabi sive Jobi. Qui, uti & cæteri filii Esau atque nepotes facti sunt in terris illis Duces ac Principes. Imò Jobab seu Job mortuo primo in illis terris Rege Dela Horrao Rex fuit partâ fortassis Jure belli hæc dignitate. Porro Esau, Pater Idumæorum, incertum quâ ætate, multâ posteritate relicta piè, ut multi credunt, ibidem mortem obiit. Nam quod Malachias c. i. v. 3. dicat:

E 2

Jacob

Isaac 180. annorum
senex & plenus dierum
sepultusque est à filiis
Esau & Jacob.

An. 222. Isaac
ac moritur in
Hebron.
c. 35. v. 28.
& 29.

Esau in montem
Seir rediit
& moritur.
G. c. 36.

Job mortuo
Jobab Rex fuit

Jacob dilexi: Esau verò odio habui; ajunt, Prophetam agere de populis duobus non de personis singularibus; amorémque illum & odium ad bona maláque temporalia, non ad æterna referrí; nec esse sermonem de rejectione à salute æterna, sed à temporali benedictione paterna, & jure primogenituræ.

Mortuo Patre & in montem Seir digresso fratre solus Jacob habitavit in Hebron cum filiis ac nepotibus; inter quos Her primogenitus Judæ ubi primùm ad annos pubertatis pervenit, Pater ei Thamar insignis formæ puellam conjugem dedit. Sed quòd esset *nequam in conspectu Domini* impediendò generationem, ut sic frueretur diutius uxoris pulchritudine, quæ parturitionibus deflorescit, à DEO tertia nuptiarum nocte per Angelum occisus est. Dedit igitur Judas Thamarẽ filio secundò genito Onan, ut loco & nomine fratris gigneret liberos more tunc usitato & postea etiam lege sancito, ut sic familiarum perpetuitati & legitimæ hæreditatum successioni consulereetur. At Onan malebat fratris nomen extinguí filiorum defectu, seque suosque quos ex propria suscepisset uxore, in Primogeniti Jura succedere. Itaque quando ingressus est ad Thamar, nefariam libidinem sine tactu uxoris alias expl. vit. Unde & ipse per Angelum ultore Domino peremptus est. Thamar post occisos divinitus duos maritos cum à Juda tertium filium Sela, quod tamen ille promiserat, in virum obtinere non posset, amore prolis impulsus per fraudem ab ipso Juda, cujus uxor Sue tunc jam obierat, concepit. Nam cum judas quodam die egrederetur ad tendendas oves, Thamar assumpto cultiore habitu velatòque vultu, ne facile agnosci posset, confedit in bivio itineris: Transiens Judas credit esse meretricem, petitque, sibi faciat corporis potestatem, hædum mercedis loco promittens: Consensit illa, si interim pignus relinqueret sibi anulum, armillam, & baculum, quem manu teneret: Dedit improvidus. Post tres menses rumor ad Judam pervenit, Thamarẽ nurum suam uterum ferre. Indignatus comburendam pronuntiavit. At ubi missis pignoribus se vidit mulieris astutiã circumventum, absoluta est, & post 6. menses peperit gemellos Phares & Zaran, in cujus postremi manu erat coccinum.

Judas genuit
Phares & Za-
sam de Tha-
mar. G. c, 38.
à. v. 6.

Jacob mittit
filium in

Interea evoluti erant septem fertilitatis anni, & horrea Ægypti frugibus Authoritate & curã Josephi erant in singulis urbi-

urbibus inpleta; tantaque fuit abundantia tritici, ut arenæ maris coæquarentur, & copia mensuram excederet *Gen. 40. v. 48. & 49.* Cum autem nunc sequerentur septem anni inopiæ, in universo orbe fames prævaluit. *Gen. 40. v. 54.* & ob sterilitatem toto orbe panis deerat, & oppræsserat fames terram, maxime autem terram *Ægypti & Chanaan.* *Gen. 47. v. 13.* In hac universali calamitate felices erant Provinciæ, quæ venire poterant in *Ægyptum* ut emerent escas & malum inopiæ superarent. Cumque etiam in Chanaanitide vulgaretur, triticum vendi in vicina *Ægypto*, misit illuc etiam Jacob decem filios suos cum pecuniis, solo Benjaminò domi retento, metuens, ne fortè in itinere quidquam patiatur mali. *Gen. 42. v. 4.* Admissi ad conspectum Joseph, cujus solius nutu frumentum populis vendebatur, eum, mutata facie, voce ac linguâ cultuque corporis *Ægyptium*, non agnoverunt. At ipse hos suos esse fratres statim advertit: veluti alienos tamen vultu ad severitatem composito per Interpretem allocutus est, rogavitque qui sint, unde veniant, quid petant? illi quidem ad singula responderunt humiliter, ipse autem se dictis ipsorum fidem non habere simulans velut exploratores in unum carcerem omnes conjecit. Post triduum liberos quidem reliquos in patriam redire permisit, retentò tamen tamdiu in vinculis Simeone, donec fratrem, quem dixissent, natu minimum adducerent, itaque se fide dignos probarent. Ergo faccis (quod Joseph seorsim mandaverat) triticò impletis se dant in viam metu ac inopinatæ rei eventu suspensi, præsertim cum etiam per viam in summitate sacci suam quisque pecuniam invenissent.

Domum appulsi anxie Patri certatim casus omnes referunt. Illud Senem maxime afflixit, quòd Prorex Benjaminum videre petiisset. Non tam Simeonis fortuna quàm fames coëgit, ut eum dimitteret. Jubet ergo parari munera ad placandum Proregem. Præter novam voluit quoque reportari illam pecuniam, quæ inventa fuerat in ore saccorum, veritus, ne id potius imprudentiâ famulorum, quàm Domini liberalitate contigisset. Illi magnis itineribus in *Ægyptum* perveniunt, & steterunt coram Joseph; quos cum obiter ac inter eos Benjaminum vidisset, dispensatori domus suæ in aurem dixit, eos in palatium suum deducat, parètque convivium, quoniam mecum, uti ajebat, sunt

Ægyptum
pro frumena-
to. c. 42.

Mittit eos se-
cundo cura
Benjaminò.
G. c. 42.

comesturi meridie. Illi ubi se rursus clausos viderunt, veriti, ne forte ob pecuniam cum tritico exportatam calumniam paterentur, sollicitè Dispensatori domus rem, prout gesta fuerat, aperunt; qui eos consolans ait: *Nolite timere, DEUS vester & DEUS Patris vestri dedit vobis thesauros in saccis vestris.* Ita nempe didicerat à Josepho respondendum esse, si quid hujusmodi ab eis referretur ad ipsum. Educto deinde Simeone monet, Dominum suum velle, ut cum ipso prandium sumant.

Paulò pòst ingredientem munera tenentes in manibus prono in terram corpore adoraverunt, somniorum veritatem abundè comprobantes. Ille clementer resalutatos interrogavit de Pattis sospitate, de natu inter eos minimo, quem dum in turba fratrum vidit, amoris teneritudine commotus ad lacrimas, in conclave interius festinanter se recepit, ut fieret remotis arbitris. At lotà facie brevi iterum egressus iussit cibos afferi, Joseph seorsim & solus in una mensa sedebat, in altera è Regione fratres; in tertia Ægyptii. Solutà mensà dum hospites se ad quierem recipiunt, Joseph præcepit Dispensatori impleri saccos frumentò, simul includi cujusque pecuniam, in summitate sacci Benjaminì insuper scyphum suum argenteum. Quod cum Dispensator magna fide & prudentià fecisset, orto manè dimissi sunt cum asinis suis, læti, quòd Simeonem recepissent, Benjaminum reducerent, ac Patrem incredibili gaudiò eumulaturi essent. At paululùm urbe egressi processerant, cum submissus à Josepho Dispensator eos cum armata manu persequitur; & quare, verbis Josephi inquit, *reddidistis malum pro bono? scyphus, quem furati estis, ipse est, in quo bibit Dominus meus.* Illi tam atroci atque inopinato nuntio perculsi accusationem humili oratione repellunt. At ubi Dispensator scrutatus singulorum saccos, scyphum denique invenit in sacco Benjaminì; tum verò scisis vestibus præ animi dolore & confusione probrosi criminis, in quo deprehensi videbantur, oneratis rursus asinis reversi sunt in oppidum.

In conspectum Pro-Regis admissi omnes in terram corruerunt ingentem animi consternationem ipsò silentiò demonstrantes. Ille quidem primò vultu ac voce ad severitatem composita eos increpavit dicens; *Cur sic agere voluistis?* at ubi Judas, qui cæteris constantior erat, atque animosior potenti oratione

Fratres à Josepho dimit-
tuntur, sed
mox retrahuntur tan-
quam rei.
G. 43. à v. 26.
& G. 44. à v.
1. ad 14. c. 44.

Fratres deni-
que Josephum
agnoscunt.
G. 44. à v.
14. & G. 45.
à v. 1. ad 16.

ione pro Beniamino locutus est, non se potuit ultra cohibere Joseph jussisque egredi Ægyptiis Hebræa voce & sine Interprete elevavit vocem cum fletu & dixit: *Ego sum Joseph; adhuc Pater meus vivit?* quæ vox cum attonitos & quasi stupore defixos redderet; ille ut timoris causam averteret: *Nolite, inquit, pavere, neque vobis durum esse videatur, quod vendidistis me. Pro salute enim vestrâ misit me Dominus ante vos in Ægyptum. Hoc ipsum eos Patri referre jussit, eumque hortari, ut, cum quinque adhuc anni famis restarent, secum universâ familiâ in Ægyptum transferret. Demum omnes amanter amplexatur: initio ducto à fratre uterino, omnes osculatur & plorat super singulos; simulque isto quasi pignore injuriarum oblivionem & veram reconciliationem confirmat. Post quæ ausi sunt loqui ad eum.*

Res hæc cum in Regiam atque aures Pharaonis venisset, Rex cum universâ aula magnoperè gavissus præcepit Josepho, ut omnia, quæ ad iter Patris & familiæ ejus in Ægyptum viderentur necessaria, curaret; quæ ipse diligenter executus est. Redeuntes ergo ex Ægypto venerunt in Hebron ad Patrem suum Jacob, eique nuntiârunt Joseph filium ejus vivere, & dominari in omni terra Ægypti. Verum licet id uno omnes ore affirmarent, non tamen credidit, veritus scilicet, ne ex composito ad se consolandum fabulam afferrent ex Ægypto. At ubi vidit adventantes currus & plaustra, & asinos cum muneribus, quæ famuli distabant, tum denique fidem adhibuit; & revixit spiritus ejus dixitque: *Sufficit mihi si adhuc Joseph filius meus vivit; vadam & videbo illum antequam moriar.*

Jacob iter cum universâ familiâ ex Hebron Ægyptum versus ingreditur, ad quod eum etiam Dominus, in Hebron quidem interiùs, deinde verò, cum in Bersabée eidem Sacrificium offerret, apertè hortatus est, retenta tamen possessione terræ, quam ipse in Sichem, & quam Avus emerat in Hebron cum spelun. à duplici. Appropinquans Ægypto præmisit Judam, qui nuntiaret Josepho, venire Patrem; quem ubi vidit Joseph, irruit super colulum ejus, & inter amplexus flevit. Flevit & Senex ac inter lacrimas: *Jam letus, inquit, morior, quia vidi faciem tuam & superstitem te relinquo.* Tum Joseph fratres salutavit & amplexus est. A complexu ventum est ad colloquia, deinde ad convivium. Cum adeundus esset Rex, sollicitè Patrem & fratres

mo.

Joseph re-
mittit fratres
& invitat Pa-
trem in Æ-
gyptum. G.
45. à v. 16.

An. 2231.

Jacob Mi-
grat cum suis
in Ægyptum
Jacob. G. 46.

8. 47.

Jacob. G. 46.

8. 47.

Jacob. G. 46.

8. 47.

Jacob. G. 46.

8. 47.

Jacob. G. 46.

8. 47.

monuit, ut à Pharaone rogati responderent se Pastores esse, un-
que huic negotio operam dare, ut sic in terra Gessen seorsim ab
Ægyptiis habitare possent, qui Pastoras ovium detestantur. In-
troducitur ad Regem Jacob eidem plurimam imprecatum est feli-
citatem; à quo etiam benignè exceptus deque ætate interro-
gatus, post breve colloquium dimissus est. Joseph autem Patri
ejusque familiæ oppidum Ramesse & optimam, veluti à Rege in
mandatis acceperat, partem in terra Gessen dedit possidendam.

An. 2255.

Moritur in
Ægypto,
postquam be-
nedixit filiis.

G. c. 48. 49.

30.

Jacob cum in Ægypto annos septendecim exegisset, mortu-
us est anno ætatis 147. Funus magnificè curatum. Corpus aro-
matibus conditum, & uti vivens optaverat, in Majorum sepul-
chro conditum in speiunca duplici propè Hebron, quò Joseph
cum Fratribus & magno comitatu Magnatum Ægyptiorum lon-
go itinere venit. Priusquam moreretur, Manassen & Ephraim
filios Joseph in suos recepit, futuros duarum tribuum Patriarchas,
ipsi verò Joseph donavit terram quam olim emerat propè Sichem.
Deinde reliquis decem filiis benè precatus est. Porro benedi-
ctio omnium gravissima fuit, quam dedit Judæ. Huic enim præ-
dixit, sceptrum seu gubernandi authoritatem non auferendam de
tribu Judæ aut de gente Judæa, donec veniat Messias.

Levi,

Jobi calamita-
tes.

Lib. Job per
42. capita.

30.

Amram na-
scitur & Isra-
elita multi-
plicatur. c.
30. v. 21. &
22.

An. 2308.

Joseph mo-
ritur.

G. 30. à v. 23.

HOc ferè tempore Job, natus ex Zara nepote Esau in Idumæa
includente etiam terram Hus non longè à mari Galilææ ver-
sus Arabiam desertam, DEO permittente exercetur, & à Satanâ
cum domesticis calamitatibus ac liberorum clade miserandâ, tum
ulcere gravissimo ac variis incommodis afficitur in terra Hus,
ubi veluti Princeps erat; & inter tot calamitates, si Tornielli
computus valet, ultra ducentos annos vitam prorogavit.

Amram Mosis & Aaronis postea Pater nascitur Patre Caath
filio Patriarchæ Levi. Quo tempore florebant in Ægypto & ve-
hementer multiplicabantur Israëlita; eos tum divinâ providen-
tiâ tum Josephi Pro Regis potentiâ prudentiâque protegente.

Joseph postquam gessit Principatum octoginta annos, mo-
ritur convocatis prius ad se ex terra Gessen in urbem Regiam
fratribus; quibus prædixit afflictionem Israëlitarum brevi secu-
turam; simul reditum eorum in terram, quam Dominus jura-
verat